

Kysymys	E 12/2024
Tekijä	Keskiryhmä
Vastaanottaja	Pohjoismaiden hallitukset ja Pohjoismaiden ministerineuvosto

Kirjallinen kysymys luovien alojen edellytyksistä Pohjoismaissa

Pohjoismaiden hallituksille ja Pohjoismaiden ministerineuvostolle

Kulttuuri on pitkään ollut pohjoismaisen yhteistyön areena, minkä lisäksi kulttuuria pidetään tärkeänä Pohjolan vetovoiman ja kilpailukyvyn näkökulmasta. Vuosille 2021–2024 kulttuuripoliittisessa yhteistyöohjelmassa on muun muassa seuraava tavoite: "Uutta luova taide ja kulttuuri vahvistavat Pohjoismaiden asemaa maailmankartalla houkuttavana ja näkyvänä kulttuurialueena."

Tekniikan kehittyminen ja globalisaatio ovat vaikuttaneet voimakkaasti luovien alojen toimintaedellytyksiin. Tekijänoikeuksia ja teosten levittämistä eri muodoissa koskevista asioista on keskusteltu pitkään. Näemme, miten tekoäly alkaa entistä suuremmassa määrin olla osana luovaa työtä. Toisaalta se tuo uusia välineitä monille taiteilijoille, mutta se tuo myös mukanaan uusia haasteita. Esimerkiksi tekoälyn avulla tehtyä sisältöä on mahdollista luoda aikaisempaa halvemmalla hinnalla samalla kun kehitys nostaa tekijänoikeuskysymykset osittain uuteen valoon.

Pohjoismaissa on jo pitkään ollut vakiintuneet mallit esimerkiksi muusikoille maksettavista korvauksista teosten käytöstä eri yhteyksissä. Uusien haasteiden edellä on kuitenkin tärkeää, että Pohjoismaat saavat selkeämmän kuvan tilanteesta ja Pohjoismaissa jo toteutetuista tai toteutettavista toimenpiteistä. Esimerkiksi Suomessa on laadittu luovien alojen kasvusopimus, jonka on määrä edistää valtiollisten toimijoiden ja luovien alojen toimijoiden välistä vuoropuhelua.

Tekoälyn osalta voidaan myös mainita EU:n tekoälysäädös (Artificial Intelligence Act), jolla voidaan olettaa olevan merkitystä.

Edellä esitetyn perusteella haluamme kysyä Pohjoismaiden hallituksilta ja ministerineuvostolta:

Pohjoismaiden hallituksille

Miltä luovien alojen erilaiset korvausmallit näyttävät Pohjoismaissa? Mitä toimenpiteitä Pohjoismaissa on toteutettu tai ollaan toteuttamassa tekniikan nopean kehityksen kohtaamiseksi?

Onko Pohjoismaissa yhteistä näkemystä kulttuurialan monikansallisten yritysten verotuksesta?

Pohjoismaiden ministerineuvostolle

Onko ministerineuvostolla suunnitelmia lisätä yhteistyötä alalla tai sovittaa Pohjoismaissa sovellettavia malleja paremmin yhteen?

Tórshavnissa 8. huhtikuuta 2024

Hanna Katrín Friðriksson (V)

Heidi Greni (Sp)

Jouni Ovaska (kesk.)

Anna Starbrink (L)

Líneik Anna Sævarsdóttir (F)

Anna Falkenberg (Sb)

Rebecka Le Moine (MP)

André N. Skjelstad (V)

Bella Forsgrén (vihr.)

Guðmundur Ingi Kristinsson (FF)

Kjerstin Wøyen Funderud (Sp)

Johan Dahl (Sb)

Mikko Ollikainen (r.)

Sandra Listerby (Lib)

Hanna Räsänen (kesk.)

